

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Наталія КАНЦЕДАЛ
«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
спеціальність 071 Облік і оподаткування
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр
факультет обліку та фінансів

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Управлінський облік для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування спеціальності 071 Облік і оподаткування

Мова викладання державна

Розробник:

Яловега Людмила, доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент

«02» вересня 2024 року

(підпис)

Людмила ЯЛОВЕГА

Схвалено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньо-професійної
програми Облік і оподаткування
«02» вересня 2024 року

(підпис)

Людмила ЯЛОВЕГА

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності 071 Облік і оподаткування
протокол від «02» вересня 2024 року № 1

(підпис)

Тетяна ПРИЙДАК

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	195	
Кількість кредитів	6,5	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	ОО_бд_2021	ОО_бз_2021
Семестр	7	
Лекції (годин)	34	6/6
Практичні заняття (годин)	46	18
Самостійна робота (годин)	115	165
у т. ч. індивідуальні завдання (годин)	-	30 год
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка кваліфікованих фахівців, які володіють фундаментальними знаннями, практичними навичками з управлінського обліку та вміють їх застосовувати у ході вирішення складних спеціалізованих задач, що передбачають застосування методів та методичного інструментарію управлінського обліку задля управління підприємством та оцінювання ефективності прийнятих управлінських рішень пов'язаних із адмініструванням діяльності підприємств.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: Історія бухгалтерського обліку, Податкова система, Бухгалтерський облік, Фінанси підприємств, Навчальна практика «Первинний облік», Фінансовий облік, Інформаційні системи і технології в обліку, Облік зовнішньоекономічної діяльності, Економічний контроль, Звітність підприємств, Фінансовий аналіз.

4. Компетентності:

- загальні (ЗК):

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- спеціальні (фахові) (СК):

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

5. Програмні результати навчання / результати навчання:

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.

ПР18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародних рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на

підприємстві.

Співвідношення програмних результатів із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	володіти методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств.
ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації	розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та вміти оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації
ПР09. Ідентифіковувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств	вміти ідентифіковувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств
ПР18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародних рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві	знати та вміти застосовувати методи бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві

6. Методи навчання і викладання

словесні методи (лекція, пояснення, бесіда);

наочні методи (демонстрування);

практичні методи (практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою);

методи формування пізнавальних інтересів (метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти);

методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; оперативний контроль;

інтерактивні методи (метод «Займи позицію»; «Kahoot!»);

комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій);

методи усного контролю (опитування; бесіда);

методи письмового контролю (контрольна робота; самостійна робота);

методи самоконтролю (самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку. Передумови виникнення та етапи розвитку управлінського обліку. Мета, сутність та функції управлінського обліку. Організація управлінського обліку на підприємстві. Стандарти етичної поведінки фахівців із управлінського обліку.

Тема 2. Класифікація і поведінка витрат. Сутність та класифікація витрат. Моделі поведінки витрат. Методи побудови функцій витрат.

Тема 3. Методи обліку й калькулювання витрат. Сутність та завдання методів обліку витрат і методів калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). Класифікація традиційних методів обліку витрат. Класифікація новітніх методів обліку витрат. Методи обліку калькулювання витрат.

Тема 4. Склад витрат виробництва. Сутність та склад прямих витрат виробництва. Сутність та склад загальновиробничих витрат. Порядок їх розподілу. Собівартість продукції (робіт, послуг) та її види.

Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами. Облік витрат та виконаних робіт

(надання послуг) допоміжними виробництвами. Облік витрат та виходу продукції галузі рослинництва. Облік витрат та виходу продукції галузі тваринництва. Облік витрат та виходу продукції підсобних (промислових) виробництв.

Тема 6. Облік і калькулювання за змінними витратами. Особливості системи обліку калькулювання за змінними витратами. Практичне застосування системи калькулювання змінних витрат. Простий та розвинутий «директ-кост». Переваги та недоліки принципу калькулювання за змінними витратами.

Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Сутність методу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Елементи аналізу методу «витрати-обсяг-прибуток».

Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. Облікова інформація в системі управлінського обліку. Порядок формування релевантної та нерелевантної інформації. Аналіз релевантної інформації в типових господарських ситуаціях.

Тема 9. Облік за центрами відповідальності. Поняття, завдання та особливості формування центрів відповідальності. Оцінка діяльності центрів відповідальності.

Тема 10. Бюджетування і контроль. Суть бюджетного планування. Види бюджетів. Порядок складання й узгодження бюджетів. Контроль за виконанням бюджетів. Аналіз відхилень.

Тема 11. Поняття, сутність та види управлінської звітності. Поняття, суть та користувачі управлінської звітності. Види управлінської звітності. Розроблення та оцінка збалансованої системи показників аналізу управлінської звітності.

Тема 12. Ідентифікація ризиків та їх оцінка. Методологічні підходи до управління ризиками. Оцінка ризиків та її види.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	ОО_бд_2021				ОО_бз_2021			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку	14	2	2	10	16	2	-	14
Тема 2. Класифікація і поведінка витрат	18	4	4	10	18	2	2	14
Тема 3. Методи обліку і калькулювання витрат	18	4	4	10	18	2	2	14
Тема 4. Склад витрат виробництва	16	4	2	10	18	2	2	14
Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами	29	8	16	5	21	2	8	11
Тема 6. Облік і калькулювання за змінними витратами	14	2	2	10	18	2	2	14
Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	16	2	4	10	16	-	2	14
Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	16	2	4	10	14	-	-	14
Тема 9. Облік за центрами відповідальності.	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 10. Бюджетування і контроль	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 11. Поняття, сутність та види управлінської звітності	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 12. Ідентифікація ризиків та їх оцінка	12	-	2	10	14	-	-	14
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	30	-	-	30
Усього годин	195	34	46	115	195	12	18	165

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	ОО_бд_2021	ОО_бз_2021
Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку	2	-
Тема 2. Класифікація і поведінка витрат	4	2
Тема 3. Методи обліку і калькулювання витрат	4	2
Тема 4. Склад витрат виробництва	2	2
Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами		
Тема 5.1. Облік витрати виконаних робіт та надання послуг допоміжними виробництвами	4	2
Тема 5.2. Облік витрат виробництва та виходу продукції рослинництва	4	2
Тема 5.3. Облік витрат виробництва та виходу продукції тваринництва	4	2
Тема 5.4. Облік витрат виробництва та виходу продукції підсобних (промислових) виробництв	4	2
Тема 6. Облік і калькулювання за змінними витратами	2	2
Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	4	2
Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	4	-
Тема 9. Облік за центрами відповідальності.	2	-
Тема 10. Бюджетування і контроль	2	-
Тема 11. Поняття, сутність та види управлінської звітності	2	-
Тема 12. Ідентифікація ризиків та їх оцінка	2	-
Разом	46	18

Теми семінарських занять

не передбачено навчальним планом

Теми лабораторних занять

не передбачено навчальним планом

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	ОО_бд_2021	ОО_бз_2021
Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку	10	14
Тема 2. Класифікація і поведінка витрат	10	14
Тема 3. Методи обліку і калькулювання витрат	10	14
Тема 4. Склад витрат виробництва	10	14
Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами	5	11
Тема 6. Облік і калькулювання за змінними витратами	10	14
Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	10	14
Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	10	14
Тема 9. Облік за центрами відповідальності.	10	14
Тема 10. Бюджетування і контроль	10	14
Тема 11. Поняття, сутність та види управлінської звітності	10	14
Тема 12. Ідентифікація ризиків та їх оцінка	10	14
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	30
Разом	115	165

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок у розрізі тем, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни Управлінський облік. Реалізація даного напрямку роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання здійснюється шляхом підготовки здобувачів до практичних занять, тематичних контрольних робіт, а також підготовки до усних відповідей за опрацьованим матеріалом у межах самостійної роботи. Реалізація даного напрямку роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється шляхом виконання контрольної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ОО бд 2021, ОО бз 2021

Програмні результати навчання / Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
володіти методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств.	- виконання завдань на практичних заняттях; - опитування, бесіда; - тематичні контрольні роботи; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та вміти оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації	
вміти ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств	
знати та вміти застосовувати методи бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві	

Форма проведення семестрового контролю для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів
вищої освіти ОО_бд_2021**

Назва теми / Форма семестрового контролю	к-ть занять	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
		виконання завдань на практичних заняттях*	опитування, бесіда**	тематична контрольна робота	виконання завдань самостійної роботи***	екзамен	
Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку	1	2	1		1		4
Тема 2. Класифікація і поведінка витрат	2	4	1		1		6
Тема 3. Методи обліку і калькулювання витрат	2	4	1		1		6
Тема 4. Склад витрат виробництва	1	2	1		1		4
Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами			1		1		2
Тема 5.1. Облік витрати виконаних робіт та надання послуг допоміжними виробництвами	2	4		2			6
Тема 5.2. Облік витрат виробництва та виходу продукції рослинництва	2	4		2			6
Тема 5.3. Облік витрат виробництва та виходу продукції тваринництва	2	4		2			6
Тема 5.4. Облік витрат виробництва та виходу продукції підсобних (промислових) виробництв	2	4		2			6
Тема 6. Облік і калькулювання за змінними витратами	2	4	1		1		6
Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	2	4	1	2	1		8
Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	1	2	1		1		4
Тема 9. Облік за центрами відповідальності.	1	2	1		1		4
Тема 10. Бюджетування і контроль	1	2	1		1		4
Тема 11. Управлінська звітність	1	2	1		1		4
Тема 12. Ідентифікація ризиків та їх оцінка	1	2	1		1		4
Екзамен	-					20	20
Разом	23	46	12	10	12	20	100

* виконання завдань на практичних заняттях оцінюється по 2 бали за кожне практичне заняття;

** опитування, бесіда оцінюється по 1 балу за кожну тему;

*** виконання завдань самостійної роботи оцінюється по 1 балу за кожну тему.

Шкала та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти ОО_бд_2021

виконання завдань на практичних заняттях (у розрахунку за 1-не практичне заняття)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання всіх завдань, які передбачені практичним заняттям, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання 60 – 70 % від усіх завдань передбачених для виконання на практичному занятті, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку невиконання жодного завдання, які передбачені практичним заняттям, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

опитування, бесіда (за 1 тему)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку його неготовності відповідати на поставлені питання, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

виконання тематичних контрольних робіт (за 1-у роботу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання всіх завдань, які передбачені тематичною контрольною роботою, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконання всіх завдань, які передбачені тематичною контрольною роботою з допущенням незначних помилок методичного та / або арифметичного характеру (або у випадку правильного виконання 80 % завдань, які передбачені тематичною контрольною роботою), що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку не виконання жодного завдання, які передбачені тематичною контрольною роботою, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

виконання завдань для самостійної роботи (за 1 тему)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання всіх завдань винесених на самостійну роботу, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання 70-80 % від усіх завдань винесених на самостійну роботу або виконання всіх завдань винесених на самостійну роботу з допущеними арифметичними / методичними помилками, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку не виконання завдань винесених на самостійну роботу, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

виконання завдань семестрового контролю (екзамену)

(екзаменаційний білет складається

із 1 теоретичного питання та 2-х практичних ситуацій)

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	1	здобувач вищої освіти отримує у випадку поверхневого висвітлення теоретичне питання або допущених грубих змістових помилок, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	2	здобувач вищої освіти отримує у випадку висвітлення теоретичного питання, проте з допущеними значними змістовими помилками, що свідчить про середній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
		ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	3	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконання теоретичного питання, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	4	здобувач вищої освіти отримує у випадку повного розкриття теоретичного питання, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
Для однієї ситуації	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності розрахунків, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	2	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків із допущеними методичними й арифметичними помилками, що свідчать про низький рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	4	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків із допущеними арифметичними помилками, що свідчить про середній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	6	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків із незначними методичними або арифметичними помилками та сформованими повними висновками, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	8	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильно виконаних розрахунків та сформованих ґрунтовних висновків, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

**Схема нарахування балів із навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти ОО_бз_2021**

Назва теми / Форма семестрового контролю	к-ть занять	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
		виконання завдань на практичних заняттях*	контрольні роботи	виконання завдань самостійної роботи**	екзамен	
Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку	-	-	50	1		1
Тема 2. Класифікація і поведінка витрат	1	2		1		3
Тема 3. Методи обліку і калькулювання витрат	1	2		1		3
Тема 4. Склад витрат виробництва	1	2		1		3
Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами				1		1
Тема 5.1. Облік витрати виконаних робіт та надання послуг допоміжними виробництвами	1	2				2
Тема 5.2. Облік витрат виробництва та виходу продукції рослинництва	1	2				2
Тема 5.3. Облік витрат виробництва та виходу продукції тваринництва	1	2				52
Тема 5.4. Облік витрат виробництва та виходу продукції підсобних (промислових) виробництв	1	2				2
Тема 6. Облік і калькулювання за змінними витратами	1	2		1		3
Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	1	2		1		3
Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень				1		1
Тема 9. Облік за центрами відповідальності.				1		1
Тема 10. Бюджетування і контроль				1		1
Тема 11. Управлінська звітність				1		1
Тема 12. Ідентифікація ризиків та їх оцінка	-	-		1		1
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	9	18	50	12	20	100

* виконання завдань на практичних заняттях оцінюється по 2 бали за кожне практичне заняття;

** виконання завдань самостійної роботи оцінюється по 1 балу за кожну тему.

Шкала та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти ОО_бз_2021

виконання завдань на практичних заняттях
(у розрахунку за 1-не практичне заняття)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання всіх завдань, які передбачені практичним заняттям, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання 60 – 70 % від усіх завдань передбачених практичним заняттям, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку невиконання жодного практичного завдання, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

виконання контрольної роботи

(контрольна робота складається з 1 теоретичного питання та 2-х практичних ситуацій)

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання	10	здобувач вищої освіти отримує у випадку повного розкриття теоретичного питання, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	8	здобувач вищої освіти отримує у випадку висвітлення теоретичного питання, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	6	здобувач вищої освіти отримує у випадку висвітлення теоретичного питання, проте з допущеними не значними змістовими помилками, що свідчить про середній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	4	здобувач вищої освіти отримує у випадку поверхневого висвітлення теоретичного питання, що свідчить про нижче середнього рівня володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	2	здобувач вищої освіти отримує у випадку поверхневого висвітлення теоретичного питання із допущеними змістовими помилками, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
		обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку не виконання теоретичного питання, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
Для однієї ситуації	20	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильно виконаних розрахунків та сформованих ґрунтовних висновків, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	15	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків, проте з незначними методичними або арифметичними помилками та сформованими висновками, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	10	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків, проте з допущеними арифметичними помилками, що свідчить про середній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	5	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків із допущеними методичними й арифметичними помилками, що свідчать про низький рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності розрахунків, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

виконання завдань для самостійної роботи (за 1 тему)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання всіх завдання винесених на самостійну роботу, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання 70-80 % від усіх завдань винесених на самостійну роботу або виконання всіх завдань винесених на самостійну роботу з допущеними арифметичними / методичними помилками, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку не виконання завдань винесених на самостійну роботу, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

виконання завдань семестрового контролю (екзамену)

(екзаменаційний білет складається

із 1 теоретичного питання та 2-х практичних ситуацій)

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	1	здобувач вищої освіти отримує у випадку поверхневого висвітлення теоретичне питання або допущених грубих змістових помилок, що свідчить про низький рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	2	здобувач вищої освіти отримує у випадку висвітлення теоретичного питання, проте з допущеними значними змістовими помилками, що свідчить про середній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	3	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконання теоретичного питання, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	4	здобувач вищої освіти отримує у випадку повного розкриття теоретичного питання, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
Для однієї	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності розрахунків, що

Вид завдання ситуації	Кількість балів	Критерії оцінювання
		не дає можливості оцінити його рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств та виявити розуміння здобувача механізму управління підприємством та його вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	2	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків із допущеними методичними й арифметичними помилками, що свідчать про низький рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	4	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків із допущеними арифметичними помилками, що свідчить про середній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	6	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконаних розрахунків із незначними методичними або арифметичними помилками та сформованими повними висновками, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
	8	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильно виконаних розрахунків та сформованих ґрунтовних висновків, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм обліку й аналізу господарської діяльності підприємств, розуміння механізму управління підприємством та вміння оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, ОС MS Windows, мережа Wi-Fi, мультимедійне забезпечення (проектор), проекційний екран, презентації, дошка аудиторна, Електронний репозитарій ПДАУ, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle.

13. Політика вивчення навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання

для досягнення цілей та завдань навчального курсу здобувачам вищої освіти необхідно опрацьовувати теоретичний матеріал та вчасно виконувати завдання як для практичних занять, так і для самостійної роботи. Терміни виконання завдань обумовлюються викладачем заздалегідь у відповідності тематичного плану (індивідуального плану здобувача вищої освіти). Поточний контроль здійснюється викладачем, який реалізовує освітній компонент. Результатами семестрового контролю є сума кількості балів за поточний контроль, набраних здобувачем вищої освіти впродовж семестру та кількості балів отриманих здобувачем на екзамені. Локальний нормативно-правовий акт, що регламентує процедуру здійснення поточного та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти, а також розкриває процедуру подання апеляції розміщено на веб сайті ПДАУ за посиланням: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>

- щодо академічної доброчесності

здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись [Кодексу академічної доброчесності](#) та [Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету](#), мають з'являтися на заняття вчасно, а під час онлайн занять вмикати камеру та мікрофон. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання завдань практичних занять та самостійної роботи, а також завдань поточного та підсумкового контролю; обов'язкове посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей у ході написання тез доповідей на наукові конференції; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Під час контрольних заходів заборонено списувати та використовувати мобільні пристрої, винятком використання мобільних пристроїв є он-лайн тестування. За списування під час виконання завдань здобувачу вищої освіти знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності. Нормативно-правове забезпечення академічної доброчесності, склад Групи сприяння академічній доброчесності у ПДАУ та інструменти популяризації принципів академічної доброчесності наведені на веб сторінці ПДАУ «[Академічна доброчесність](#)».

- щодо відвідування занять

відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами вищої освіти здійснюється викладачем у електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету. Дані норми визначені [Положенням про організацію освітнього процесу у ПДАУ](#).

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо або публікацією тез доповідей на наукових конференціях із наявним документальним підтвердженням. Порядок та процедури визнання й перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті як за освітнім компонентом, так і за його частиною регламентовані [Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті](#).

- щодо оскарження результатів оцінювання.

здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється [Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті](#)

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Атамас П. Й. Управлінський облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2020. 440 с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік: підручник. Київ: Лібра, 2019. 400 с.
3. [Гуцаленко Л. Управлінський облік: навч. посіб. К.ЦНЛ. 2020. 370 с.](#)
4. Плаксієнко В., Яловега Л., Лега О., Прийдак Т., Мокієнко Т., Канцедаль Н. Управлінський облік: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] 2-ге вид., перероб. і доп. Полтава : РВВ ПДАУ, 2023. 338 с.
5. [Методичні рекомендації з планування, калькулювання та обліку собівартості \(робіт та послуг\) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики України](#)

№ 132 від 18.05.2001 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>

6. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України № 318 від 31 грудня 1999 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

7. Управлінський облік і калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції: посібник / [Жук В.М., Шерстюк О.Л., Панадій О.П. та ін.] ; за ред. Шерстюка О.Л., Панадія О.П.. К.: ННЦ «ІАЕ», 2021. 144 с.

Допоміжні

1. Задорожний М.В., Омецінська І.Я., Богуцька Л.Т. Управлінський облік: приклади, задачі, тести: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2020. 211 с.

2. Первинний облік у сільськогосподарських підприємствах: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / за ред. В. Я. Плаксієнка. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 440 с.

3. Лега О.В., Яловега Л.В., Прийдак Т.Б. Помилки в бухгалтерському обліку: сутність, класифікаційні ознаки, виявлення та виправлення. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 49. С. 187–195.

4. Лега О. В., Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Сіренко О. В., Яловега Л. В. Облік витрат та калькулювання собівартості допоміжних виробництв у сільському господарстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 40–47. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.10.40.

5. Шевців Л.Ю. Управлінський облік : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2022. 642 с.

6. Яловега Л. В., Лега О. В., Прийдак Т. Б. Управлінські рішення: аналіз релевантності облікової інформації. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 74. С. 227–233.

Інформаційні ресурси

1. Електронний репозитарій наукових публікацій ПДАУ.

2. Електронний каталог бібліотеки ПДАУ.

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

3. Офіційний сайт Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І.П. Котляревського